

TELEGRAFUL ROMAN.

Телеграфъ. есе де досе орі не
септемвль; Маркереа ши Сивьлта.
— Презмерационе се еаче дн
Сивь ла еспедитра фoice; не афа-
рл ла Ч. Р. поще, кь вані гата, прип
скрісорі франкате, адресате кьтре
еспедитър.

Nr 33.

Англѣ I.

Прегілаш презмерационе центра
Сивь есе не анѣ 7. фл. п. к.; сар
не о жамьтате де анѣ 3. фл. 30. пр.
— Нентрз челелате пьрді але
Трансильвані ши нентрз провинциеле
дин Монархіе не зні анѣ 8. фл. сар
не о жамьтате де анѣ 4. фл. —
Inseratele се пьтескь кь 4. пр.
шірлѣ кь слоие мичі.

Сивьіш 29. Априлие 1853.

Депеше телеграфиче.

Верона 29 Апр. Колтеле Рехберг а ажнєсь ерї аичі.
Берлинѣ 1 Майѣ. А доа Камерь а дикъвицатѣ дн шедінца еї
ерї тракта, въ азетрико-прасіанѣ, ши аљ асоциационеї де ванѣ.
Дресда 3 Майѣ. Токмаї акъма ажнєсь аичеа Дька де Пенза
соцїа сеа спре черчетаре ла кьрте.
Londonѣ. Каса де цїосѣ а дикъвицатѣ Бъдетьлѣ. — Amanda-
нентлѣ де опосїционе с'а лепьдатѣ кь 323 де вотърі дн контра а 252.

Аеролициі.

Дн зпелѣ дин пштерї „Телеграфьлї Романѣ“ амѣ фъгьдїтѣ,
вомѣ ворбї деспре аеролициі маї пре ларѣ. Сѣ ведемѣ дарѣ а-
вѣта, че сънтѣ ачестїа. Къдетьмѣ кь нѣ ва фї нїмїнеа, каре сѣ пѣ
їе vezътѣ, кьнд есте черїзлѣ сепїнѣ, стеле кьзъндѣ. Ачесте стеле
рескѣ дн маса лорѣ де тьлте орї атьтѣ де таре, де формѣзѣ зпѣ
лондїї де фокѣ, каре коворъндзе кьтре пштънтѣ словоче дънп сї-
е о кьдѣ лънгѣ де фокѣ, сѣ скїптее, че де тьлте орї се формѣзѣ
паръші дн глїнце де фокѣ маї мїче, че плеснескѣ, кьнд се апропїе
е пштънтѣ ши кадѣ апої не пштънтѣ ка въкьдї де петре. Ачестеа
ларѣ се пшмескѣ петре дин аерѣ сѣ аеролициі, сѣ дънп кьн
е зїкѣ ѳменїї де рьндѣ петре дин черїѣ. — Фїндѣ кь ачесте пе-
тре сънтѣ продъктлѣ зпї ардерї, ашїа дарѣ еле кадѣ маї тьлтѣ
сѣ маї пшїнѣ калде не пштънтѣ. Челе маї тьлте дин еле аратѣ
решї каре формѣ фундаментале, че се пьте редъче ла о прїемѣ де 3
сѣ 4 латърі неасеменеа, сѣ ла форма зпїї piramide, дин афарѣ
сѣнтѣ дпврькате кь о кьжѣ пегръ скрьтосѣ, че а rare орї есте маї
росѣ ка $\frac{1}{4}$ де лінеї, ши стрьлече одатѣ маї тьлтѣ, аљ датѣ маї
зпїнѣ. Кьте одатѣ сънтѣ ашїа де тарї, де ловїте кь аппарїлѣ даѣ
скїптее. Длїтвптрелѣ лорѣ аратѣ кьте одатѣ въне ши гіемї дин о
матерї че есте асемеенеа кьжеї, дпсѣ нїчї ачеста. нїчї ачееа пѣ
аї нїчї о асетъпаре кь вре о пегръ вълканїкѣ. Длїтвптрелѣ аеро-
лицилорѣ констѣ акъші дин о масѣ дѣсѣ сьрѣ, дн каре афарѣ де ферѣ,
е есте свъдїре върътѣ прїп тънса пѣ се афлѣ алтѣ местекьтѣ-
рѣ; акъші аратѣ дїферїте пьрдї констїтутїве, албе сѣ тьрѣ. Дѣ-
кѣ торпѣмѣ дѣсѣпра лорѣ апъ таре, атьнчеа се аратѣ не локалѣ а-
челеа пїще фїгъре лінеарї. Дѣкѣ се пїсѣзе дн правѣ, атьнчеа кь
магнетьлѣ трацетѣ дин еле ка 20 де пьрдї ла сьтѣ — ферѣ кьратѣ,
ларѣ ретъшїцеле констаѣ дин зрѣтѣорїеле 18 элементе: Оксїденїѣ,
дрѳценїѣ, пьчїосѣ, фосфорѣ, кьрвзпї, кремене, калїѣ, (поташѣ)
натріѣ (салїтрѣ), калчїѣ (варѣ), магнесїѣ, алъмїніѣ (петръ акръ),
ферѣ, манганѣ, нїколѣ, ковальтѣ, хромѣ, арамѣ, ши косьторїѣ.

Кьте одатѣ кадѣ масе де о пропрїетате деосевїтѣ фърѣ нїчї о
арьтаре, ши аї о таре нарте де ферѣ, кьте одатѣ констаѣ пшмаї
дин ачеста. Дѣкѣ астѣелї де кьдерї сънтѣ маї десе, атьнчї се пѣ-
нескѣ плїе де петре. Ашїа аї кьзътѣ дн 26 Майѣ 1751 лънгѣ
Храшїна дн Ънгарїа 2 въкьдї де ачесте петре, дин каре зна а трасѣ
71, іарѣ чеїалалтѣ 16 фъндї. Дн Сїверїа а афлатѣ Палас зна, че а
трасѣ 1400 таже, алта каре а кьзътѣ дн вѣкьлѣ алѣ 14 сѣ 15-де
ла Елпвоген дн Боемїа траце 191 фъндї. Валастонѣ адпштерѣ дп-
тре аеролициі ши ачееа пегръ, че с'а афлатѣ чева 50 мїле портъгїзе
Чела Бахїа, каре траце 14000 фъндї. Бъката чеа маї таре, кареа а
кьзътѣ ла Meze Madarасѣ дн 4 Септембре а. т., деспре кареа амѣ
атїнсѣ дн Nr. 10 алѣ Телеграфьлї, траце 18 фъндї. Плїе де ае-
ролициі мичї, чева ка фьсолеа де тарї, с'а днтемплатѣ дн анълѣ 1833
ла Бланско дн Моравїа, ши дн анълѣ 1841 дн 10 Авгѣстѣ ла Јаванѣ
дн Ънгарїа. Маї дн тьте зонеле пштънтѣлї с'аї афлатѣ ачестѣ
елїѣ де петре сѣ аеролициі.

Прекьтѣ с'аї фькьтѣ ачесте петре де челѣ маї таре интересѣ
нентрз черчетьторїї де натърѣ, не атьта с'аї пьскьтѣ ши деосевїте
їпотесе (пърерї) деспре еле. Ънї аї зїсѣ кь еле сънтѣ продъкте
дин вълканїї (тъндї че скьїлѣ фокѣ) пощрїї, дпсѣ ачѣста іпотесѣ пѣ
пьте ста де вомѣ сокотї пшмаї атьта, кь еле кадѣ дптр'о депьртаре
кь тьлтѣ маї таре дела Вълканїї, декьтѣ сѣ потемѣ пресъпне кь въл-
канїї арѣ авеа атьта потере де а ле лъпьда дн ашїа таре депьртаре,
не лънгѣ ачѣста еле нїчї пѣ аї врео асетъпаре кь петреле адевератѣ
вълканїче. Алдїї зїкѣ, кь сълтѣ продъкте але вълканїлорѣ че се а-
флѣ дн лънп. Дпсѣ нїчї ачѣста іпотесѣ пѣ пьте ста, кьчї нїчї лъна
пѣ аре ачееа потере, ка сѣ пьтѣ лъпьда ачѣста масѣ атьта де греа
кь ачееа їздѣлѣ. кь каре ведемѣ, кь кадѣ ачесте петре. — Кьм кь
еле арѣ фї продъктлѣ атмосферї пьстрѣ, пре кьмѣ вреѣ зпїї, карїї
зїкѣ, кь дн атмосфера п'стрѣ се афлѣ тотдѣзна пьртїчеле де ме-
тале, каре се двалдѣ аколо прїп аворїре, ши кь ачестѣ прїп врео
потере — пьте електрїкѣ — се kondensэзѣ дн атмосфърѣ сьсѣ ши кь
тотѣ атьнчї с'арѣ десволта ши алте потерї, каре арѣ лъпьда ачесте пе-
тре дн дїрепципнї, че пѣ се потрївескѣ кь леїле греотедїї, пѣ пьте
ста нїчї де кьтѣ, кьчї пѣ се пьте прїчене, кьм сѣ се дпгрьме ашїа
таре матерїеле челе аворїте ши прїп че сѣ капете челерїтатеа чеа
таре, че о аї. —

А патра іпотесѣ есте ашїа пшїтѣ костїкѣ, дънп каре аеро-
лициї сълтѣ трънзрї, каре дппьтѣ дн спацилѣ лъмеї, ши констаѣ сѣї
дин матерї де сїне стьтѣторїѣ, каре пѣ а форматѣ нїчї одатѣ алте
трънзрї лъмеї, сѣ ретъшїце але врезвїї трънзрї лъмескѣ, каре с'аї
стрїкатѣ. Пъререа дин тьїе о цїне дпвьдѣтѣлѣ Хладнї маї потрївїтѣ. —
Дънп фькьтеле черчетьрї с'а адеверїтѣ, кьм кь дн спацилѣ лъмеї
афарѣ де челе маї тарї трънзрї маї есте дпкѣ ши о тьлциме де ма-
се маї мїче дпсъшїте кь о пропрїѣ мїшкаре. Петеле де авьре, зпел-
ле масе дптзнекате, че трекѣ не де паштеа сьрелзї, комедїї, ш. а.
се парѣ, кь констаѣ дин ачѣста стрьвеке матерїѣ.

Редпторьчереа периодїкѣ а зпїї тьлциме де стеле кьзьтѣорїе, че
се парѣ, кь вїнѣ тотѣ дин зпелѣ ши ачелашї пькьтѣ, дѣ ачестеї пьрерї
таре ponderocїтате. Петреле дарѣ че кадѣ дин черїѣ сѣї аеролициі
сънтѣ глїнце стрьлзчїторїе (стеле кьзьтѣорїе) ши се цїнѣ де ачеле
трънзрї мичї, каре афарѣ де комедїї ши планедїї алѣргѣ не лънгѣ сь-
ре ши не каре пої пшмаї атьнчї ле потемѣ ведеа, кьндѣ дптрѣ дн
атмосфера пштънтѣлї пострѣ, ши ачї се апїндѣ сѣї прїп маї таре
компресїоне, сѣї пьте прїп оксїдареа матерїелорѣ елементарї,
прїп депънереа дпсънцїлорѣ аворї апътонїї.

Ънеле пьрдї але черїзлї се ведѣ маї богате де ачестеа тръ-
нзрї, маї въртосѣ ачеле прїп каре пштънтѣлѣ се мїшкѣ дн 10 Авг.
ші 13 Ноетвре дънп к. п. (дн сереле ачесте се ведѣ челе маї тьлте
стеле кьзьтѣорїе.)

Мареле Хьтвоблдѣ дн „Костосълѣ лзї“ зїче деспре ачесте: Маса
въртосѣ, кареа пшптеа дин глїнце де фокѣ, іарѣ зїоа ши маї де тьл-
те орї кьнд е черїзлѣ сепїнѣ, дин трънзрї порѣ дптзнекосѣ кадѣ зъзъ-
їндѣ ши таре дпкълзїте не пштънтѣ, аратѣ дптрѣ тотѣ дн форма
лорѣ дин афарѣ, дн дпсъшїреа кьжеї лорѣ, ши дн хемїка лорѣ ком-
пънере о хармонїѣ дпведератѣ. „Еле аратѣ тотѣ ачѣста дпсъшїре
дн тьте вѣкьрїле, ши дн дїферїтеле пьрдї але пштънтѣлї, знде аї
кьзътѣ, ши с'аї пьстратѣ.“ Дънп Хьтвоблдѣ дарѣ стелеле кьзьтѣ-
орїе, глїнцеле де фокѣ ши аеролициї аї тотѣ ачееа орїцїне, тотѣ аче-
ле дпсъшїрї ши сълтѣ трънзрї астероїде, лъмї мїче, каре афарѣ де
комедїї ши планедїї дппьтѣ дн зпїверѣ ши прїп потере костїкѣ кадѣ
не пштънтѣлѣ пострѣ. „Дн масе мїче конглобате се дпвъртескѣ
астероїделе ачестѣ не лънгѣ сьре, таїе ка ши комедїї черкьлѣ пла-

